

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5Co/548/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1513224735
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Považan
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1513224735.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Chalupku a členov senátu JUDr. Juraja Považana a JUDr. Janky Richterovej v právnej veci navrhovateľa: Dopravný podnik, akciová spoločnosť, IČO: 00 492 736, so sídlom: Olejkárska 1, Bratislava, zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Kánom, so sídlom: Námestie Benku č.9-C1, Bratislava, proti odporcovi: K. T., L.: XX.XX.XXXX, P. J.: T.W. XX, J., o zaplatenie 50,70 eura s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V, č.k.: 12C/89/2014-25 zo dňa 10.06.2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdzuje.

Odporcovi sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh navrhovateľa na zaplatenie 50,70 eura s príslušenstvom zamietol. Odporcovi nepriznal náhradu trov konania.

Súd prvého stupňa napadnutý rozsudok po právnej stránke odôvodnil podľa § 9 písm. b/ a 14 ods. 3 zákona č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave a § 100 ods. 1, § 108, § 122 ods. 2 a § 760 Občianskeho zákonníka a vecne tým, že navrhovateľ sa návrhom na začatie konania doručeným súdu dňa 16.07.2013 od odporcu domáhal zaplatenia sumy 50,70 eura s príslušenstvom dôvodiac, že odporca cestoval v dopravnom prostriedku navrhovateľa bez platného cestovného lístka.

Súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku u, že v § 108 Obč. zákonníka je upravená jednoročná premlčacia doba na uplatnenie práva z prepravy, ktoré zákonné ustanovenie platí pre všetky práva vzniknuté z osobnej a nákladnej dopravy (§ 760 až § 773 Obč. zákonníka), s výnimkou práva na náhradu škody podľa § 764 Obč. zákonníka, pre ktoré platí § 106 Obč. zákonníka. V jednoročnej premlčacej dobe podľa § 108 Obč. zákonníka sa teda premlčuje nárok dopravcu na cestovné podľa § 760 Obč. zákonníka ale aj nárok na úhradu za nepreukázanie sa platným cestovným lístkom podľa zákona č. 164/1996 Z. z., ktorý tiež patrí medzi práva z prepravy podľa § 760 Obč. zákonníka. Nakoľko zákon č. 168/1996 Z. z. neupravuje premlčanie nároku dopravcu na úhradu pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom, otázku premlčania posúdil podľa § 853 Obč. zákonníka na základe analógie legis podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, upravujúcich vzťahy obsahom a účelom najbližšie. Takýmto ust. je § 108 Obč. zákonníka. Zákon č. 56/2012 Z. z. neupravuje začiatok plynutia premlčacej doby na uplatnenie práva na cestovné a na úhradu za nepreukázanie sa platným cestovným lístkom. Podľa § 563 Obč. zákonníka je tak dlžník - cestujúci povinný splatiť dlh prvého dňa po tom, ako ho veriteľ- dopravca o plnenie požiadal. Takýmto dňom nastáva splatnosť dlhu a týmto dňom bolo možné vykonať právo podaním žaloby. S poukazom na §5b zákona č.250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, účinného od 01.05.2015 aj bez návrhu prihliadol na premlčanie nárokov navrhovateľa. Právo z prepravy uplatňované v konaní bolo možné

uplatniť prvý raz dňa 31.05.2011, premlčacia doba 1 roka tak uplynula dňom 31.05.2012. Nakoľko návrh na začatie konania bol súdu doručený dňa 16.07.2013, bol nepochybne podaná po uplynutí premlčacej doby podľa §108 Obč. zákonníka.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že v konaní úspešnému odporcovi ich náhradu nepriznal, nakoľko mu v konaní žiadne trovy nevznikli. Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie navrhovateľ. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Mal za to, že súd prvého stupňa vec podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Navrhovateľ podané odvolanie odôvodnil tým, že sa v prejednávanej veci nejedná o spotrebiteľský vzťah, nakoľko tarifa MHD v Bratislave a cestovné poriadky sú verejným návrhom na uzatvorenie zmluvy o preprave osôb, pričom cestujúci má povinnosť pred nástupom do MHD oboznámiť s podmienkami cestovania a na základe toho sa môže rozhodnúť či služby navrhovateľa využije alebo zvolí iný spôsob prepravy. Odporca nástupom do vozidla mestskej hromadnej dopravy konkludentne s navrhovateľom uzatvoril zmluvu o preprave osôb a odporca tak bol okamihom nástupu do dopravného prostriedku navrhovateľa povinný dodržiavať prepravné a tarifné podmienky navrhovateľa. Poukázal na § 760 Obč. zákonníka, podľa ktorého zmluvou o preprave vzniká právny vzťah medzi dopravcom a cestujúcim, pričom preprava osôb je služba poskytovaná cestujúcim, ktorá spočíva v preprave predmetu (vecí) a osoby dopravným prostriedkom do miesta určenia riadne a včas, za určené cestovné. Občiansky zákonník obsahuje iba základnú úpravu vzťahov vznikajúcich pri rôznych druhoch a spôsoboch prepravy; podrobnejšia úprava je ponechaná osobitným predpisom, v tomto prípade zák. č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave. Ďalej poukázal na § 9 písm. b/, § 11 ods. 1 písm. d/, § 14 ods. 2 zákona o cestnej doprave a čl. 6 ods. 2, ods. 3 Prepravného poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave. Mal za to, že povinnosť odporcu zaplatiť navrhovateľovi úhradu vznikla podľa § 9 písm. b/, § 11 ods. 1 písm. d/ v spojení s § 14 ods. 2 zákona o cestnej doprave a táto úhrada za nepreukázanie sa cestovným lístkom nepatrí medzi práva z prepravy podľa § 760 Obč. zákonníka. Obč. zákonník stojí na princípe premlčania so všeobecnou premlčacou dobou, ktorá sa použije všade tam, kde pre jednotlivé práva týmto zákonom či iným predpisom nie je ustanovená premlčacia doba. Zákon o cestnej doprave neustanovuje premlčaciu dobu za nezaplatenie úhrady pri cestovaní bez cestovného lístka a preto je potrebné použiť § 101 Obč. zákonníka, čo znamená, že pohľadávka vo výške 50 eur nebola v čase podania návrhu na vydanie platobného rozkazu premlčaná. Na podporu svojho záveru navrhovateľ poukázal aj na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave vo veciach vedených pod sp. zn. 15Co/67/2011 a sp. zn. 14Co/216/2011, v ktorých odvolací súd rozhodoval v skutkovo totožných veciach, pričom v oboch prípadoch odvolaniu navrhovateľa vyhovel.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadril.

Odvolací súd preskúmal vec viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.), túto prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa absenciu úpravy premlčania práva dopravcu na cestovné a sankčnú úhradu správne riešil podľa ust. § 853 Obč. zákonníka prostredníctvom analógie legis, t. j. podľa tých ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie. S prihliadnutím na právny základ uplatneného nároku, ktorým je porušenie podmienok vyplývajúcich zo zmluvy o preprave, je aj podľa odvolacieho súdu takýmto ustanovením práve ust. § 108 Obč. zákonníka upravujúce premlčanie práv z prepravy. Odporcom namietnuté premlčanie navrhovateľom uplatneného nároku bolo preto správne posúdené podľa § 108 Obč. zákonníka upravujúceho premlčanie práv vzniknutých z osobnej a nákladnej dopravy s výnimkou práva na náhradu škody (§ 760 až 776 Obč. zákonníka). Súd prvého stupňa pritom správne prihliadal na premlčanie nároku navrhovateľa z úradnej povinnosti podľa §5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

Pri ustálení začiatku plynutia premlčacej doby súd prvého stupňa vychádzal z ust. § 563 Obč. zákonníka, podľa ktorého ak čas plnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Z obsahu spisu má odvolací súd však zrejmé, že odporca bol na úhradu cestovného a sumy vo výške 50,- eur vyzvaný priamo na mieste pri kontrole pracovníkom navrhovateľa dňa 31.05.2011. Premlčacia doba však začala plynúť až nasledujúci dňa po výzve revízora na úhradu predmetného nároku, a teda dňa

01.06.2011, pričom táto uplynula dňa 01.06.2012. Uvedená skutočnosť však nemá vplyv na skutočnosť, že návrh navrhovateľa podaný dňa 16.07.2013 bol podaný po uplynutí premlčacej doby podľa § 108 Obč. zákonníka.

V súvislosti s odvolacou námietkou navrhovateľa, podľa ktorého sa nejedná o spotrebiteľskú zmluvu, vzhľadom na mechanizmus uzatvárania zmluvy o preprave, kedy sú Tarifa MHD a cestovné poriadky verejným návrhom na uzatvorenie zmluvy odvolací súd poukazuje na to, že z hľadiska posúdenia zmluvy ako spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 a nasl. Obč. zákonníka je podstatná kvalifikácia zmluvných strán ako dodávateľa a spotrebiteľa podľa § 52 ods. 3, ods. 4 Obč. zákonníka. Spotrebiteľská zmluva totiž nie je samostatným typom zmluvy (aj keď je v Občianskom zákonníku pomenovaná), ale možno ju označiť ako druh zmluvy, pre ktorú najmä Občiansky zákonník, ale aj iné právne predpisy, ustanovujú osobitné podmienky a určujú, aké náležitosti zmluva musí obsahovať a naopak, ktoré v nej nesmú byť (neprijateľné podmienky) na ochranu tzv. slabšej zmluvnej strany. Úprava spotrebiteľskej zmluvy tvorí právny základ ochrany spotrebiteľa v súkromno-právnych vzťahoch a je základným inštitútom spotrebiteľského práva. Charakter spotrebiteľskej zmluvy môže mať zmluva kúpna, zmluva o dielo, poisťovná zmluva, zmluva o obstaraní zájazdu, lízingsová zmluva, (zmluva o úvere), zmluva o dodávke plynu elektriny, o pripojení a ďalšie. Charakter spotrebiteľskej zmluvy môžu mať aj zmluvy uzatvárané podľa Obchodného zákonníka ako aj ďalších osobitných predpisov. Spotrebiteľská zmluva sa uzatvára medzi dodávateľom na strane jednej a spotrebiteľom na strane druhej. Dodávateľ je ten, ktorý pri uzavieraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom bude vždy osoba (fyzická či právnická), ktorá pri uzavieraní tejto zmluvy nekoná ako podnikateľ, teda osoba, ktorá pri uzavieraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, pričom nie je rozhodujúce, či spotrebiteľ mal možnosť ovplyvniť obsah zmluvy.

V súlade s pojmovým vymedzením spotrebiteľských zmlúv legislatívne vyjadreným v ustanovení § 52 Obč. zákonníka, je potrebné prepravnú zmluvu v prejednávanej veci považovať za spotrebiteľskú zmluvu, v ktorej navrhovateľ koná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti; preto je potrebné ho v zmysle § 52 ods. 2 Obč. zákonníka považovať za dodávateľa; odporca ako fyzická osoba nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, preto je potrebné považovať ho v zmysle § 52 ods. 4 Obč. zákonníka za spotrebiteľa a predmetnú zmluvu o preprave posúdiť ako spotrebiteľskú zmluvu.

V prospech takéhoto výkladu svedčí tiež skutočnosť, že podrobnosti o právach a povinnostiach účastníkov zmluvy o preprave osôb sú upravené v prepravných poriadkoch, ktoré vypracúvajú jednotliví dopravcovia na základe všeobecne záväzných právnych predpisov, čím vlastne dopĺňujú všeobecnú úpravu v Občianskom zákonníku. Prepravný poriadok, ktorý dopravca zverejňuje spravidla v dopravnom prostriedku, prípadne na miestach na to vhodných je definovaný ako súčasť návrhu na uzavretie prepravnej zmluvy, čo znamená, že cestujúci sa síce môžu s prepravným poriadkom oboznámiť, avšak ho nemôžu ovplyvniť.

Odvolací súd nespochybňuje uzatvorenie zmluvy o preprave medzi navrhovateľom a odporcom, z ktorej odporcovi vznikla povinnosť dodržiavať prepravné a tarifné podmienky navrhovateľa. Titulom porušenia týchto podmienok odporcom však navrhovateľovi vznikol nárok na úhradu sumy podľa § 14 ods. 2 zákona o cestnej doprave, vo výške 50,- eur, ktorý si však odporca uplatnil po uplynutí premlčacej doby podľa § 108 Obč. zákonníka, z ktorého dôvodu súd prvého stupňa správne postupoval, keď návrh navrhovateľa zamietol.

Vo vzťahu k rozhodnutiam Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15Co/67/2011 a sp. zn. 14Co/216/2011, na ktoré v odvolaní poukazoval navrhovateľ, odvolací súd uvádza, že s právnymi názormi v nich prezentovanými sa nestotožňuje, a tieto nie sú pre iný odvolací senát právne záväzné. Súčasne poukazuje na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave napr. sp. zn. 9Co/168/2014, 4Co/10/2014, 6Co/156/2014, 8Co/507/2014, ktoré k otázke premlčania práva dopravcu na cestovné a sankčnú úhradu zaujali rovnaké stanovisko ako bolo prijaté odvolacím senátom 5Co.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd napadnutý prvostupňový rozsudok podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 O. s. p., § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 O. s. p. a v odvolacom konaní úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko si ju neuplatnil.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.